slova smyslu zavedena byla v Anglii r. 1814. Poslední definitivní úpravy před válkou dostalo se jí v r. 1844 t. zv. Bank Aktou (známá Peelova Akta, stanovící pevnou sumou počet bankovek nekrytých zlatem). Tato Bank Act platila až do 6. srpna r. 1914, kdy byla zákonem zv. Suspension of the Bank Act Bill zrušena co do svého ustanovení o povinné směnitelnosti. Jak řečeno, byla povinná směnitelnost pak znovuzavedena Gold Standart Aktou z 28. dubna 1925. *M. H.*

Hegelovo výročí, fašismus a bolševismus. Na oslavu 100. výročí úmrtí německého filosofa G. W. F. Hegela, které připadá na 14. listopad t. r., konal se v Berlíně 19. října t r. II. pamětní mezinárodní kongres (první se konal loni v Haagu, kde byla založena Hegelova společnost, o níž jsme ve »Všehrdu« referovali), za předsednictví hegelovského badatele Lassona. Jest zajímavé, jak reagují na toto výročí dva vládnoucí politické směry, které z velké části pojaly do své ideologie učení Hegelovo, totiž fašismus a marxistický komunismus. Fašismus byl zastoupen na sjezdu svým předákem, býv. ministrem vyučování Giovannim Gentilem. Gentile, známý odpůrce italského filosofa Benedetta Croce-ho, jest pantheistickým filosofem, který zastává ve fašismu směr idealistický proti směru nacionalistickému (více katolickému) Gentile hlásá stát etický (»stato etico«), stát tvůrčí, v pohybu, přinášející svobodu mravní a duchovní jednotlivci (tedy nepolitickou, která jest vlastně nesvoboda, libovůle), neboť jednotlivec zrovna tak existuje jenom státem jako stát jednotlivcem. Na kongresu prohlásil (dle Lid. Novin z 31. X. 1931), že »Hegel jest zakladatelem, objevitelem pojmu stát, před ním ho nebylo. Stát jest realita, která ve svém vývoji nabývá vždy větší universality, jest nejvyšší formou objektivního ducha, v něm se uskutečňuje pravé etické sebevědomí«. Kritisoval však také Hegelovu státní teorii, »jež záleží v tom, že H. sic pokládá stát za nejvyšší formu objektivního ducha, klade však nad něj ještě oblast ducha absolutního, takže umění, náboženství a filosofie, náležející poslední říši, dostávají se v rozpor se státem«. — Ruští komunističtí ideologové ke sjezdu pozváni nebyli, »protože Hegelovi nebylo možno, aby projevil své mínění o marxistické dialektice, a proto musí býti brán zřetel k marxismu až na pozdějším sjezdu«, jak vysvětluje oficielní prohlášení pořadatelů sjezdu, a jejich nabídnutých šest referentů bylo odmítnuto až na Lunačarského, který však nepřednášel. Bolševismu se tím snad křivdilo, protože jeho doktrina jest teď snad bližší hegelovskému idealismu než marxistickému materialismu. Jest těžko mluviti o materialismu tam, kde získává hegelovské »Sein ist Bewusstsein« stále více oficiálních přívrženců. V komunistické terminologii se mluví o přechodu od »mechanického« materialismu k »dialektickému«. Zatím co bývalý ředitel velkolepého Marxova ústavu (který byl veden pečlivě v duchu materialistického učení Marxova), Rjazanskij jest ve vyhnanství a oficiální sovětský historik Pokrovskij musí odvolávati veřejně svá dřívější materialistická tvrzení o hospodářské mechanice dějin jako »hlouposti« a musí přiznávati v dějinách náležité místo vedoucí osobnosti (což jest důsledek pětiletky), učí oficiální these, že společenská nadstavba (kultura) se vyvíjí nezávisle na podstavbě (hospodářské poměry) a naopak, že ji ještě ovlivňuje. Kč

Ze Sbírky zákonů a nařízení. (Částky 73—80, 1931.) K zákonu č. 121/31 o podpoře zahraničního obchodu vydáno prováděcí nařízení pod č. 158. — K určitým opatřením na ochranu československ. měny zmocněn ministr financí vládním nařízením č. 159. — Povinnost nabídnouti Národní bance cizí platidla neb pohledávky v cizí měně a předložiti jí soupis cenných papírů vyhlášena pod č. 160. — Vyhláškou č. 161 zavedena visová povinnost ve styku se Španělskem. — Pod č. 162 vyhlášeny další ratifikace »Úmluvy o transitním přenosu elektrické energie«, sjednané

v Ženevě 9. prosince 1923. — Chyba v příloze k vlád. nařízení č. 132/31 opravena vyhláškou č. 163. — Vyhláškou č. 164 publikováno opatření Národní banky o povinné nabídce cizích platidel neb pohledávek v cizí měně a o seznamu zahraničních cenných papírů, nabytých po 2. X. 1931. — Vyhláškou č. 165 stanovena povinnost připojovati zvláštní prohlášení k vývozním zásilkám zboží. — Nabytí účinnosti Úmluvy o poštovní spořitelně uherské z 1. XI. 1922 a Závěrečného protokolu k ní vyhlášeno pod č. 166. — Ukončení soupisu úsporných a šekových vkladů, deposit cenných papírů a pohledávek na účtech v hotovosti u poštovní spořitelny v Budapešti vyhlášeno pod č. 167. — Úroková míra podle §§ 50 a 59 zákona náhradového stanovena nařízením č. 168. — Vyhláška č. 169 jedná o vysvědčeních německé soukromé odborné školy pro ženská povolání s právem veřejnosti sester sv. Kříže v Chomutově. — Celní přirážky k celním sazbám na některé druhy obilí, na mouku a mlýnské výrobky upraveny nově nařízením č. 170. — Povinnost nabídnouti cizí platidla neb pohledávky v cizí měně, nově vymezena vyhláškou č. 171. — Vyhláškou č. 172 uveřejněno nové devisové opatření Národní banky. —av—

Z celého světa právnického a hospodářského. — Československo: Dle rozhodnutí ministerské rady byli jmenováni pro všecka ministerstva a ústřední úřady úsporní komisaři. — Připravuje se snížení platů presidenta republiky, ministrů a členů Nár. Shromáždění. — Hospodářští ministři se znovu zabývali osnovou zákona, jímž má býti zakázáno zakládání nových cukrovarů v naší republice. — Německé družstevní svazy utvořily ústřední výbor německých družstevních svazů typu Schultze-Delitzschova. — Belgie: Belgická vláda se usnesla nakoupiti na účet státu konžskou sklizeň bavlny a dáti ji zpracovati. Případné ztráty z prodeje ponesou soukromí podnikatelé. Býv. ministr Fracqni předložil presidentu Hooverovi plán na zřízení mezinárodní úvěrové banky. — Bolivie: Vláda vyhlásila třicetidenní příročí pro všecky zahraniční dluhy, znějící na cizí měnu. — Brasilie: Vláda vydala nový dekret o příročí pro zúrokování zahraničních dluhů. Úroky se budou platiti v státních 5 a 6½% poukázkách, splatných za 20—40 let. — Estonsko: Vláda vydala nařízení, omezující soukromý obchod devisami. — Zákonem byl zaveden monopol pro dovoz obilí, uhlí, soli a cukru. — Francie: Připravuje se omezení počtu státních zaměstnanců, v některých odvětvích státní správy až o 50%; restrikcí nemá býti postižena justice, vojenství a ministerstvo zahraničí. — Holandsko: V Haagu byla vytvořena evropská liga pro potírání nekalé soutěže. — Město Rotterdam se ocitlo v takových finančních potížích, že musilo žádati stát o finanční výpomoc, aby mohlo 1. XI. t. r. dostáti svým finančním závazkům. — Italie: Pro zneklidnění byly italské bursy pro dobu 2.—5. XI. t. r. uzavřeny. — Anglie: Parlament v Dublíně přijal osnovu zákona proti teroru, kterým se zavádějí mimořádné soudy a omezení občanských práv. — Parlament projednává osnovu antidumpingového zákona. — Jugoslavie: Doba vojenské presenční služby byla snížena obecně na 14 měsíců. Absolventi vysokých, středních a odborných škol slouží 9 měsíců, kněží a seminaristé 6 měsíců u zdravotnictva, živitelé rodin 9 měsíců. — Kanada: Ministerský předseda vydal dekret, jímž se zakazuje vývoz zlata bez povolení vlády. — Maďarsko: 33tičlenný mimořádný sněmovní výbor vydal nový řád pro úpravu odpočivného státním zaměstnancům a jejich pozůstalým. Ti, kdož žijí v zahraničí, budou pobírati výslužné o 50% zmenšené. — Devisová nařízení byla doplněna; zejména jsou finanční úřady nyní oprávněny provésti revisi obchodních knih u těch, kdož žádají za příděl devis. — Německo: Po vzoru pruského státu vyplácí město Berlín měsíční služné ve třech splátkách. — Noviny »Frankfurter Zeitung« slavily 29. X. 1931 sté výročí narozenin svého zakladatele Leopolda Sonnemanna a 75. výročí svého trvání. Pozoruhodná byla svého času jejich oposice proti Bismarckovské protisocialistické poli-